

LITIKUM

A Kőkor Kerekasztal folyóirata
Journal of the Lithic Research Roundtable

11. évfolyam • Volume 11 • 2023

LITIKUM

Volume 11 | 2023

LITIKUM

A Kőkor Kerekasztal folyóirata

Journal of the Lithic Research Roundtable

11. évfolyam • Volume 11 • 2023

Szerkesztők • Edited by

Zsolt Mester

Attila Király

György Lengyel

2023

Budapest

HU ISSN 2064-3640

<https://litikum.hu>

LITIKUM

JOURNAL OF THE LITHIC RESEARCH ROUNDTABLE A KŐKOR KERESZTAL FOLYÓIRATA

The Litikum is a platinum open access electronic journal of the Lithic Research Roundtable, an informal assembly of lithic experts in Hungary, with a volume per year (ISSN 2064-3640 (Online)). Litikum publishes articles (1) from the field of archaeology concerning lithic research of the Palaeolithic, Mesolithic, Neolithic and later periods, and (2) developing theoretical and methodological issues related to the field of lithic studies in general. For further information, see <https://litikum.hu>

A Litikum a köeszközökkel foglalkozó szakembereket tömörítő Kőkor Keresztal évente egyszer megjelenő elektronikus folyóirata (ISSN 2064-3640 (Online)). A Litikum célja olyan tudományos cikkek publikálása, amelyek a Kárpát-medence és a környező területek kőkorát érintik, köeszközökkel kapcsolatos kutatások eredményeit mutatják be, elméleteket fejtenek ki, módszereket és megközelítési módokat ismertetnek. További információk honlapunkon: <https://litikum.hu>

Editorial team | Szerkesztőség

Editor-in-chief, responsible editor | Főszerkesztő, szerkesztésért felelős személy:

Zsolt Mester, Institute of Archaeological Sciences, ELTE Eötvös Loránd University, Budapest

Editor and responsible publisher | Szerkesztő, kiadásért felelős személy:

György Lengyel, Hungarian National Museum, Budapest

Editor, technical editor | Szerkesztő, technikai szerkesztő:

Attila Király, Institute of Archaeological Sciences, ELTE Eötvös Loránd University, Budapest

Publisher | Kiadó: Kőkor Keresztal - Lithic Research Roundtable

Registered office | A kiadó székhelye: H-1088 Budapest, Múzeum Krt. 4/B

Homepage | honlap: <https://litikum.hu> • Email: litikum@litikum.hu

This volume is available through Creative Commons [License Attribution-Noncommercial-ShareAlike 4.0 International](#). You are free to copy and redistribute the material in any medium or format, and transform the material, under the following terms: You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made. You may not use the material for commercial purposes. If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.

A kiadvány a Creative Commons [Nevezd meg! - Ne add el! - Így add tovább! 4.0 Nemzetközi Licenc](#) feltételeinek megfelelően használható fel. A mű szabadon használható, terjeszthető és sokszorosítható az eredeti szerző és forrás megjelölése mellett. A feldolgozott, átalakított származékos mű az eredeti licenz-feltételekkel terjeszthető.

The volume was created in A4 format using the fonts *Source Sans Pro* and *Source Serif Pro*, which fall under the SIL Open Font license. | A kötet A4 alakban készült a *Source Sans Pro* és *Source Serif Pro* betűtípusok felhasználásával, melyek az SIL Open Font licenz alá esnek.

Cite as Mester, Zs., Király, A. & Lengyel, Gy. (eds) (2023) *Litikum - Journal of the Lithic Research Roundtable*, 11. Budapest: Lithic Research Roundtable. DOI: <https://doi.org/10.23898/litikumvolume202311>

Contents • Volume 11 • 2023 | 11. évfolyam • 2023 • Tartalom

The Nubian Levallois technology in central Syria in the context of the Middle–Upper Palaeolithic transitional period and the IUP variability in the Eastern Mediterranean Levant <i>Yuri E. Demidenko, Jean-Marie Le Tensorer, Vera von Falkenstein-Wirth</i>	9
Bored Stone Objects in the Oceania Collection of the Museum of Ethnography in Budapest <i>Attila Péntek</i>	35
In memoriam Sándor “Szása” Béres (1956–2023) <i>Zsolt Mester</i>	69
In memoriam Katalin Simán (1955–2023) <i>Zsolt Mester</i>	77
Lithic Research Roundtable 13, 2023 <i>Attila Király, Tamás Sági (editors)</i>	81

SHORT COMMUNICATION

In memoriam Katalin Simán (1955–2023)

Zsolt Mester*

* – Institute of Archaeological Sciences, ELTE Eötvös Loránd University, Budapest, Hungary. E-mail: mester.zsolt@btk.elte.hu

Cite as Mester, Zs. (2023) In memoriam Katalin Simán (1955–2023). *Litikum – Journal of the Lithic Research Roundtable*, 11, pp. 77–80. <https://doi.org/10.23898/litikuma0038>

Article history: Received: 9 December 2023. Accepted: 10 December 2024. Published: 9 September 2024.

At the beginning of December 2023, another colleague of ours left us, Katalin Simán, at the age of 68. Since he no longer actively participated in the research of the Hungarian Paleolithic in the last decade and a half, the younger generation of researchers may know her name through her much-quoted works, covering the entire spectrum of Palaeolithic research, from site surveys and excavations, museum collection revisions, to the historiographical questions and methodological problems of the Palaeolithic period.

She began her career at the Herman Ottó Museum in Miskolc, where she was the first archaeologist specializing in the Palaeolithic, although the museum was created in 1899 precisely by the case of the “Bársony-ház handaxes” and the question of the “Miskolc prehistoric man”. Already her first significant work presented her with a difficult task, she clarified the question of the Avas limnosilicite quarry in Miskolc based on the 1977–1978 excavations and the analysis of the documentation from the 1930s. She also dealt with the issue of flint mines during her later research, exploring the prehistoric quarrying sites of Ravaszlyuk-tető in Korlát. In this field, she carried out fundamental research with Erzsébet Bácskay and Katalin T. Biró, the summary of which was published in the thematic volume of *Archaeologia Polona* in 1995.

In addition to obtaining and extracting lithic raw material, she was more interested in the topic

of production and use of lithic implements. She was familiar with novel approaches that appeared in the international literature in the 1980s and applied them to the Hungarian finds. Based on the relationship between raw material sources and settlements, she tried to interpret the role played by the individual sites in the subsistence strategies of prehistoric communities. For this, it was necessary to understand and reconstruct the process of stone tool production. She was the first in Hungary to apply the approach and methods of new technological research, and also mastered stone knapping in practice, so in the video shown at the Hungarian National Museum’s permanent archaeological exhibition “On the Border of East and West” that opened in 2002, she presents to the visitors how ancient people made stone tools. She was also the first to carry out refitting studies in domestic research on the rich lithic assemblage unearthed during the construction of the housing estate in Avas Alsó-Szentgyörgy, Miskolc. She presented her spectacular results in a lecture at the Tata conference in 2003 but unfortunately did not publish them. As a continuation of her technological research, her article describing the relevant technical terms was published in 2000.

She returned to Budapest in the mid-1980s, and worked at the Institute of Archeology of the Hungarian Academy of Sciences, then became the director of the Kubinyi Ferenc Museum in Szécsény, where previously there was also no

archaeologist specializing in the Palaeolithic. From this time, important research with Viola T. Dobosi in the Ipoly Valley stands out. Thanks to her excellent language skills, she also made her mark as an English translator. Her work is preserved, among others, in the *Vértesszőlős* monograph edited by Miklós Kretzoi and Viola T. Dobosi (Akadémiai Kiadó 1990) and Luu Tran Tieu's book on European pebble industries (Akadémiai Kiadó, 1991).

Although she stopped her research in paleoarchaeology in the mid-2000s, her excavations, publications, and innovative ideas have written her name into Palaeolithic research history.

Scientific publications of Katalin Simán

- Simán, K. (1978–1979) Régészeti ásatások és gyűjtések az Avason 1905–1978. *Herman Ottó Múzeum Közleményei*, 17, pp. 12–14.
- Simán, K. (1979) Kovabánya az Avason. (Silexgrube am Avasberg.) *Herman Ottó Múzeum Évkönyve*, 17–18, pp. 87–102.
- Simán, K. (1979) Kőszeközök Litkéről. *Nógrád Megyei Múzeumok Évkönyve*, 5, pp. 369–382.
- Simán, K. (1980) Természettudományos módszerek az őskorkutatásban. *Herman Ottó Múzeum Közleményei*, 18, pp. 1–7.
- Simán, K. (1982) A paleolitikus kutatás helyzete és lehetőségei Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. *Herman Ottó Múzeum Közleményei*, 20, pp. 7–9.
- Simán, K. (1983) Kőszeközleletek Borsod-Abaúj-Zemplén megyében (1978–1982). *Herman Ottó Múzeum Közleményei*, 21, pp. 37–49.
- Simán, K. (1983) Rézkori és császárkori leletek Mezőzomboron. (Copper- and Roman age finds in Mezőzombor.) *A Herman Ottó Múzeum Évkönyve*, 21, pp. 101–107.
- Takács-Biró, K., Simán, K. & Szakáll, S. (1984) On a characteristic SiO₂ raw material type group used in prehistoric Hungary. In: K. S. Kunchev, I. Nachev & N. T. Tcholakov (eds). *IIIrd Seminar on Petroarcheology, Plovdiv, 27–30 August 1984, Bulgaria*. Plovdiv: Bulgarian Academy of Sciences, Institute of Archeology & University of Plovdiv “Paisii Hilendarski”, Plovdiv, pp. 103–126.
- Simán, K. (1985) Paleolit leletek Sajószentpéteren. (Palaeolithic finds on Nagyköröscsölás hill at Sajószentpéter (NE Hungary).) *A Herman Ottó Múzeum Évkönyve*, 22–23, pp. 9–20.
- Simán, K. (1986) Jelentés a Hidasnémeti-Borházdűlő felsőpaleolitikus telep ásatásáról. *Herman Ottó Múzeum Közleményei*, 24, pp. 2–4.
- Simán, K. (1986) Limnic quartzite mines in Northeast-Hungary. In: K. T. Biró (ed.). *Papers for the 1st International Conference on Prehistoric Flint Mining and Lithic Raw Material Identification in the Carpathian Basin, Budapest–Sümege 1986, vol. 1*. Budapest: Magyar Nemzeti Múzeum, pp. 95–99.
- Simán, K. (1986) Felsitic quartz porphyry. In: K. T. Biró (ed.). *Papers for the 1st International Conference on Prehistoric Flint Mining and Lithic Raw Material Identification in the Carpathian Basin, Budapest–Sümege 1986, vol. 1*. Budapest: Magyar Nemzeti Múzeum, pp. 271–275.
- Simán, K. (1986) Mittelpaläolithisches Atelier am Avasberg bei Miskolc (Ungarn). In: B. Chropovský (ed). *Urzeitliche und frühhistorische Besiedlung der Ostslowakei in Bezug den Nachbargebieten*. Nitra: Archeologický Ústav, pp. 49–55.
- Bácskay, E. & Simán, K. (1987) Some remarks on the chipped stone industries of the earliest Neolithic populations in present Hungary. *Archaeologia Interregionalis*, 240, pp. 107–130.
- Simán, K. (1988) Települési formák Borsod-Abaúj-Zemplén megye területén a paleolitikum idején. (Palaeolithic settlement pattern in county Borsod-Abaúj-Zemplén.) *A Herman Ottó Múzeum Évkönyve*, 25–26, pp. 55–67.
- Simán, K. (1989) Hidasnémeti – Upper Palaeolithic site in the Hernád valley (Northeast Hungary). *Acta Archaeologica Carpathica*, 28, pp. 5–24.
- Simán, K. (1989) Northern flint in the Hungarian Palaeolithic. In: J. K. Kozłowski (ed). „Northern” (Erratic and Jurassic) flint of South Polish origin in the Upper Palaeolithic of Central Europe. Kraków-Lawrence: Institute of Archaeology Jagiellonian University & Department of Anthropology University of Kansas, pp. 87–94.
- Svoboda, J. & Simán, K. (1989) The Middle-Upper Paleolithic transition in Southeastern Central Europe (Czechoslovakia and Hungary). *Journal of World Prehistory*, 3, pp. 283–322. <https://doi.org/10.1007/BF00975325>
- Simán, K. (1990) Considerations on the “Szeletian unity”. In: J. K. Kozłowski (ed). *Feuilles de pierre. Les industries à pointes foliacées du Paléolithique supérieur européen*. Liège: Presses

- Universitaires de Liège (E.R.A.U.L. 42), pp. 189–198.
- Simán, K. (1990) Population fluctuation in the Carpathian Basin from 50 to 15 thousand years BP. *Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungariae*, 42, pp. 13–19.
- Simán, K. (1990–1991) Some features of populational fluctuations in Europe between 50 to 15 thousand BP. *Antaeus*, 19–20, pp. 11–16. <https://doi.org/10.1108/eb042786>
- Simán, K. (1991) Patterns of Raw Material Use in the Middle Paleolithic of Hungary. In: A. Montet-White & S. Holen (eds). *Raw Material Economies among Prehistoric Hunter-Gatherers*. Lawrence: University of Kansas (Publications in Anthropology, 19), pp. 49–57.
- Simán, K. (1991) Procurement and distribution of raw materials in the Palaeolithic of North-East Hungary. In: A. Montet-White (ed). *Les bassins du Rhin et du Danube au Paléolithique supérieur : Environnement, habitat et systèmes d'échange*. Liège: Presses Universitaires de Liège (E.R.A.U.L., 43), pp. 28–44.
- Simán, K. (1993) Őskőkori leletek Nógrád megyében. *A Nógrád Megyei Múzeumok Évkönyve*, 18 (1992-1993), pp. 247–254.
- Simán, K. & Csorba, P. (1993) Korlát–Ravaszlyuk-tető régészeti lelőhely geomorfológiai és talajtani vizsgálata. (Geomorphological and Soil Investigation of the Archeological Site Korlát–Ravaszlyuk-tető.) *Mézőgazdasági Szemle*, 41, pp. 91–111.
- Simán, K. (1995) La grotte Szeleta et le Szélétien. In: Les industries à pointes foliacées d'Europe centrale. Actes du Colloque de Miskolc, 10–15 septembre 1991. *Paléo, Supplément n° 1*, pp. 37–43. <https://doi.org/10.3406/pal.1995.1378>
- Simán, K. (1995) H4. The Korlát–Ravaszlyuk-tető workshop site in North-Eastern Hungary. *Archaeologia Polona*, 33, pp. 41–58.
- Simán, K. (1995) H1. Prehistoric mine on the Avas Hill at Miskolc. *Archaeologia Polona*, 33, pp. 371–382.
- Simán, K. (1995) Irányzatok az őskor legkorábbi szakaszainak kutatásában. (Trends in prehistoric research.) *Nógrád Megyei Múzeumok Évkönyve*, 20, pp. 157–165.
- Simán, K. (1996) Palaeolithic in North-East Hungary. In: J. Svoboda (ed). *Palaeolithic in the Middle Danube Region. Anniversary volume to Bohuslav Klíma*. Brno: Archeologický ústav AV ČR (Spisy Archeologického ústavu AV ČR v Brně Svazek 5), pp. 39–48.
- T. Dobosi, V. & Simán, K. (1996) New Upper Palaeolithic site at Megyaszó-Szelestető. *Communicationes Archaeologicae Hungariae*, 1996, pp. 5–22.
- Simán, K. (1999) Bifaciális eszközök Korlát–Ravaszlyuk-tető lelőhelyen. *A Herman Ottó Múzeum Évkönyve*, 37, pp. 29–44.
- T. Biró, K. & Simán, K. (1999) Pleistocene palaeoanthropological remains in Hungary. In: A. Vaday (ed). *Pannonia and Beyond. Studies in Honour of László Barkóczi*. *Antaeus*, 24, pp. 73–77.
- Simán, K. (2000) Az őskőkori pattintott kőeszköz gyártása és szakkifejezései – Manufacture of Palaeolithic stone tools and the technical terms. *Folia Archaeologica*, 48, pp. 7–26.
- T. Dobosi, V. & Simán, K. (2000) Upper Palaeolithic in the region of Hont village. In: Zs. Mester & Á. Ringer (eds). *A la recherche de l'Homme Préhistorique. Volume commémoratif de Miklós Gábori et Veronika Gábori-Csánk*. Liège: Presses Universitaires de Liège (E.R.A.U.L. 95), pp. 321–337.
- Simán, K. (2003) A modern ember kialakulása és kultúrája. In: Zs. Visy (ed). *Magyar régészet az ezredfordulón*. Budapest: NKÖM – Teleki László Alapítvány, pp. 81–85.
- Simán, K. (2003) The evolution and culture of Modern Man. In: Zs. Visy (ed). *Hungarian archaeology at the turn of the millennium*. Budapest: Ministry of National Cultural Heritage – Teleki László Foundation, pp. 81–85.
- T. Dobosi, V. & Simán, K. (2003) Hont-Parassa III. Orgonás, Upper Palaeolithic Settlement. *Communicationes Archaeologicae Hungariae*, 2003, pp. 15–29.
- Simán, K. (2006) Tradition, laziness – curiosity, innovation. In: G. Körlin, G. Weissgerber (eds). *Stone Age – Mining Age. Der Anschnitt*, Beiheft 19, pp. 455–464.

Statements

Data availability statement. Data sharing does not apply to this article as no new data were created or analyzed in this study.

Disclosure statement. No potential conflict of interest was reported by the author.

Funding statement. The author received no financial support for the research and the publication of this article.

Copyright statement. This is an open access article distributed under the terms of a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike International Public License ([CC BY-NC-SA 4.0](#)). You are free to copy and redistribute the material in any medium or format, and transform the material, under the following terms: You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made. You may not use the material for commercial purposes. If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.